

Skolestruktur

Økonomisk utredning av tre alternative strukturvalg
og handlingsrom for nye investeringer

KS KONSULENT

INNHold

Skolestruktur	1
1 Innledning.....	4
1.1 Bakgrunn.....	4
1.2 Struktur på rapporten	4
2 Metode og forutsetninger.....	6
2.1 Investeringskostnader og kapitalkostnader	6
2.2 Driftskostnader	8
2.3 Avgrensing.....	9
3. Økonomisk bærekraft og handlingsrom for nye investeringer	10
3.1 Korrigerte frie inntekter	10
3.2 Gjeldsgrad	11
3.3 Disposisjonsfond	12
3.4 Netto driftsresultat.....	13
3.5 Samlet vurdering av økonomisk bærekraft og handlingsrom for investeringer i ny skolestruktur	14
4 Anslag på kostnader ved tre ulike alternativer til skolestruktur	16
4.1 Alternativ 1: Slå sammen to og to barneskoler og rehabilitere Løten ungdomsskole ..	16
Investeringskostnad - alternativ 1	16
Kapitalkostnader - alternativ 1	16
Driftskostnader - alternativ 1	17
Sum virkning i driftsbudsjettet ved alternativ 1	18
4.2 Alternativ 2: Bygge en ny felles barneskole.....	20
Investeringskostnad – alternativ 2	20
Kapitalkostnader – alternativ 2	20
Driftskostnader – alternativ 2	21

Sum virkning i driftsbudsjettet ved alternativ 2.....	22
4.3 Alternativ 3: Bygge en ny felles 1 – 10 skole for hele kommunen.....	23
Investeringskostnad - alternativ 3.....	23
Kapitalkostnader – alternativ 3.....	23
Driftskostnader – alternativ 3.....	24
Sum årlig virkning i driftsbudsjettet ved alternativ 3.....	25
5. Tilleggsvalg knyttet til andre tjenester.....	26
5.1 Investeringskostnader.....	26
5.2 Kapitalkostnader.....	26
5.3 Tilleggsvalg i henhold til skolestrukturutredningen.....	27
Driftskostnader tilleggstjenester.....	28
6. Alternative lånefinansieringsmodeller.....	29
7 Oppsummering.....	32
Vedlegg – Anslag på virkninger med endrede forutsetninger til arealbehov.....	35

1 Innledning

Løten kommune har bestilt en økonomisk utredning knyttet til ulike alternativer til en bærekraftig skolestruktur. Bestillingen er en oppfølging av skolestrukturutredningen «Framtidens skole i Løten – behov og muligheter» som ble gjennomført våren 2022 og behandling av skolestruktur i Driftsutvalget den 11. april 2023.

Denne utredningen skal vurdere det økonomiske handlingsrommet til Løten kommune til å gjøre nye investeringer og økonomiske konsekvenser av tre alternative valg knyttet til skolestruktur. Dette gjøres gjennom en todelt analyse hvor første del gir en overordnet vurdering av kommunens økonomiske bærekraft og handlingsrom for nye investeringer, og den andre delen vurderer kostnadene av ulike strategiske valg om skolestruktur.

Rapporten belyser i tillegg kostnader knyttet til mulige tilleggvalg som er knyttet til andre tjenester enn skoletjenesten. Dette er alternativer som kan vurderes isolert eller i sammenheng med valg av skolestruktur.

1.1 Bakgrunn

Våren 2022 ble det gjennomført en utredning om skolestruktur i Løten kommune. Målet med utredningen var å utarbeide en kunnskaps- og beslutningsgrunnlag for å utvikle en fremtidsrettet og bærekraftig skolestruktur. Utredningen ble utført av KS Konsulent (KSK).

En konklusjon fra utredningen var at dagens skolestruktur er dyr i drift, spesielt med tanke på at noen av skolene er små og kommunen ikke har maktet å drive nødvendig vedlikehold på alle byggene. Mange av skolebygningene er ikke i tråd med dagens forventninger når det gjelder funksjonalitet og kvalitet, og det er helt på grenseland i forhold til lovverket når det gjelder universell utforming og krav til HMS.

Utredningen skisserte 4 alternative strategier for endring av skolestruktur, i tillegg til alternativet med å beholde dagens struktur og rehabilitere eksisterende skolebygninger. I behandling i Driftsutvalget i april 2023 ble kommunedirektør bedt om å gå videre med utredningen av følgende tre alternativer fra skolestrukturutredningen:

- Alternativ 1: 2 barneskoler og Løten ungdomsskole (LUS)
- Alternativ 2: 1 barneskole og Løten ungdomsskole (LUS)
- Alternativ 3: 1 storskole 1-10

1.2 Struktur på rapporten

Denne rapporten er strukturert på følgende måte:

- I kapittel 2 redegjøres for metoden som er brukt, forutsetninger for beregninger, usikkerhet og avgrensninger.
- I kapittel 3 vurderes den økonomiske bærekraften til Løten kommune og handlingsrommet for investeringer.
- Kapittel 4 gir anslag på kapitalkostnader og driftsfølggevirkninger for tre alternativer til skolestruktur.
- Kapittel 5 gir anslag på investeringskostnader og kapitalkostnader for tilleggstjenester som kan vurderes isolert eller i sammenheng med valg av skolestruktur.
- Kapittel 6 redegjør for alternative lånefinansieringsmodeller.
- Kapittel 7 gir en kort oppsummering av hovedfunn i rapporten.
- I vedlegg presenteres effekten av å redusere arealnormen fra om lag 14,5 kvm per elev til 10 kvadratmeter per elev.

2 Metode og forutsetninger

Analysene i denne rapporten er basert på kommunenes regnskapstall rapportert til KOSTRA for 2022, på eiendomsfaglige vurderinger og innspill til rapporten fra Eiendomsavdelingen i Løten kommune, på dialog og beregninger knyttet til kapitalkostnader (avdrag og renteutgifter) med Økonomiavdelingen, og på vurderinger i skoleutredningen våren 2022. Det har i prosessen også vært dialog med eksterne aktører, inkludert Kommunalbanken knyttet til lånebetingelser og med Malvik kommunene som har delt erfaringer fra byggeprosess med nye skoler.

Rapporten gir anslag på effekten av de tre alternativene til skolestruktur på driftsbudsjettet til Løten kommune. Beregningene inkluderer både anslag på endringer i kapitalkostnader og driftskostnader.

I beregningene av de tre alternativene rendyrkes kostander knyttet til skolestruktur. Dette betyr at effekten av for eksempel å foreta en bruksendring på en av skolene til barnehage eller grendehus, nytt svømmebasseng, nytt bibliotek og /eller ny kulturskole ikke er inkludert i anslag på kostnader knyttet til de tre alternativene som presenteres i kapittel 4. Begrunnelsen for dette er at disse tjenester som ikke er direkte knyttet til grunnskole-tjenesten. Disse tjenestene budsjetteres og regnskapsføres på kontoer og funksjoner som ikke er knyttet til grunnskolen. Investerings- og kapitalkostnader knyttet til disse tilleggstjenestene kan kommunestyret vurdere uavhengig av valg av skolestruktur.

I analysen av kommunens økonomiske bærekraft tar utgangspunkt i Løten kommunes regnskapstall for 2022 som er rapportert til KOSTRA. Den økonomiske vurderingen gjøres på grunnlag av sammenhengene mellom sentrale økonomiske indikatorer. Indikatorene inkluderer korrigerte inntekter, driftsutgifter i prosent av driftsinntekter, netto lånegjeld i andel av brutto driftsinntekter, disposisjonsfond i andel av brutto driftsinntekter og netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter. I tillegg presenteres indikatoren driftsnivå i andel av driftsutgifter, som gir en indikasjon på handlingsrommet for å redusere driftsnivået vurdert mot økt låneopptak.

2.1 Investeringskostnader og kapitalkostnader

Kapitalkostnadene inkluderer avskrivninger og rentekostnader på lån. Lån til skolebygg skal nedbetales innen 40 år, og medfører løpende kapitalkostnader inntil de er nedbetalt og innfridd.¹

¹ Noen av de eldre skolebygningene i Løten kommune er helt nedbetalt og har ingen kapitalkostnader. Nyere bygg eller bygg hvor det er gjort bygningsmessige investeringer som er finansiert med lån har løpende kapitalkostnader i kommunens resultatregnskap. I en bygningsportefølje vil gjennomsnittsalderen over tid

De tre forslagene som utredes vil medføre ulikt investeringsnivå og derfor ulike kapitalkostnader gjennom hele lånets løpetid. Beregningene av kapitalkostnader er gjort med følgende forutsetninger:

- Eiendomsavdelingen har i innspill til denne rapporten utarbeidet anslag på rehabiliteringskostnader ved alle eksisterende skoler og anslag på brutto kostnad per kvadratmeter nybygg og anslag på arealbehov på nye skolebygg. Det understrekes fra Eiendomsavdelingen at det hefter stor usikkerhet ved anslagene. Usikkerheten er knyttet til:
 - o Utviklingen i markedspriser
 - o Rehabiliteringsprosjekter representerer alltid større risiko enn nybygg.
 - o Store svingninger i prising av materialer og usikkerhet i leveringstidspunkter.
- Arealbehovet ved nybygg legger til grunn en arealeffektivisering på om lag 25 prosent i forhold til dagens samlede areal skolebygg per elev. Dette er gjort med utgangspunkt i faglige vurderinger og på grunnlag av sammenligning med andre kommuner. Utarbeidelse av romprogram vil gi det endelige svar på behovet.
- Investeringene forutsettes fullt ut finansiert gjennom låneopptak og kapitalkostnadene belastes driftsbudsjettet.
- I beregningene er kapitalkostnader basert på serielån med 40 års løpetid med en anslått fastrente på 4,0 prosent de første 10 årene. Dette er p.t. den laveste utlånsrenten Kommunalbanken tilbyr knyttet til grønne lån til rabbertert rente.²
- Det forutsettes at det tar «grønne valg» i byggeprosessen og at energieffektivisering vektlegges.
- Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig brutto kostnad per kvadratmeter nybygg på 55 000,- kroner.
- Det er lagt til grunn en usikkerhetsmargin på 10 prosent i anslagene på investeringskostnadene.

være om lag halvparten av bygningenes levetid. Kapitalbindingen i en portefølje er derfor omtrent halvparten av nybyggets verdi.

² [Kriterier grønne lån - KBN](#)

- Det forutsettes en momskompensasjon på 85 prosent av investeringskostnadene. Årsaken til at det ikke er lagt til grunn 100 prosent er at enkelte anskaffelser som ikke dekkes av momskompensasjonsordningen.
- Alle beregningene er i 2023 kroner og er ikke inflasjonsjustert.
- Det legges til grunn at kapitalkostnader løper fra og med januar 2025.

Med disse forutsetningene er investeringskostnadene knyttet til de tre alternativene for skolestruktur som vist i tabell 2.1 under:

Tabell 2.1: Anslag investeringskostnad ved tre ulike alternativer til skolestruktur

	Alternativ 1: Slå sammen to og to skoler + rehabiliter ungdomsskole	Alternativ 2: Ny 1-7 skole + rehabiliter ungdomsskole	Alternativ 3: Ny 1-10 skole
Anslag investeringskostnad	440 488 175	622 400 000	631 279 688

Med samme forutsetninger er investeringskostnader og kapitalkostnader beregnet for eventuelle tilleggstjenester. Disse anslagene er vist i tabellen under:

Tabell 2.2: Anslag investeringskostnader ved tilleggstjenester

	Nytt frittstående basseng	Rehabilitering basseng Jønsrud skole	Lund skole rehabiliteres til barnehage. (Bruksendring)	Bibliotek	Kulturskole	Ådalsbruk skole rehabiliteres til Grendehus (Bruksendring)
Anslag investeringskostnad	149 000 000	12 994 000	17 325 000	35 732 813	19 057 500	13 860 000

2.2 Driftskostnader

Driftskostnadene som inkluderes i beregningene er:

- FDV kostnader knyttet til energi, renhold og driftsaktiviteter. Både mengde (kvadratmeter) skolebygg og kvaliteten på skolebygningene vil påvirke utgiftsnivået. FDV kostnader i Løten kommune er sammenlignet med kommunegruppen, landet uten Oslo og enkelte andre sammenlignbare kommuner. Med utgangspunkt i disse KOSTRA-beregningene er det gjort anslag på FDV kostnader i forhold til reduksjon i samlet skoleareal og potensialet

for reduksjon i FDV kostnad per kvadratmeter skolebygg.³ Dette er utgifter som rapporteres på KOSTRA funksjon 222. Det er lagt til grunn en reduksjon i både skolearealet og kostnad per kvadratmeter på 25 prosent i forhold til 2022. Beregningsgrunnlaget er dokumentert i vedlegg 1.⁴

- Anslag på driftsfølgevirkninger knyttet til ledelse og personellressurser. Anslagene var skjønsmessig vurdert i skoleutredningene og disse anslagene i denne rapporten er justert i henhold til innspill fra IMTEC. Reduksjon i lønnskostnader er beregnet med utgangspunkt i rapportering på KOSTRA funksjon 202 og lønnsnivået i Løten kommune.
- Anslag på driftsfølgevirkninger knyttet til skoleskyss. Dette rapporteres på KOSTRA funksjon 223. Kostnadene på skoleskyss tar utgangspunkt i anslagene fra skolestrukturutredningen på antall elever som vil ha behov for skoleskyss. Gjennomsnittlig kostnad per elev som får skoleskyss tar utgangspunkt i gjennomsnittet i KOSTRA gruppe 1.⁵

2.3 Avgrensing

I analysen er det ikke beregnet avhendingskostnader og/eller inntekter. Byggene har forskjellige bindinger og må håndteres særskilt for etterbruk, rivning, salg, eller en kombinasjon av disse. Utredning av muligheter og økonomiske konsekvenser ved alternativer vil utarbeides på grunnlag av valgt struktur.

Kostnadsanslagene på rehabiliteringsprosjekter legger i hovedsak til grunn rehabilitering av eksisterende strukturer, i tillegg til utbygging der dette er skissert i forslagene (ny 1-7 skole og ny 1-10 skole). Anslagene knyttet til rehabilitering tar ikke fullt ut hensyn til alle merkostnader knyttet til endret utforming av bygg slik at byggene imøtekommer dagens standarder eller forventninger knyttet til pedagogisk virksomhet, eller gjeldende forskriftskrav til nye bygninger.

³ Vedlikeholdskostnader inkluderes ikke i beregningene.

⁴ Ved beregning av kostnader til energiforbruk er det lagt til grunn gjennomsnittlig energipris for 2022.

⁵ Det er sannsynlig feilrapportering i KOSTRA på funksjon 223 for 2022. Korrigerte brutto driftsutgifter per elev som får skoleskyss er 191 kroner for Løten. Gjennomsnittet i KOSTRA gruppen er 9 952 kroner og i Landet uten Oslo 11 222 kroner.

3. Økonomisk bærekraft og handlingsrom for nye investeringer

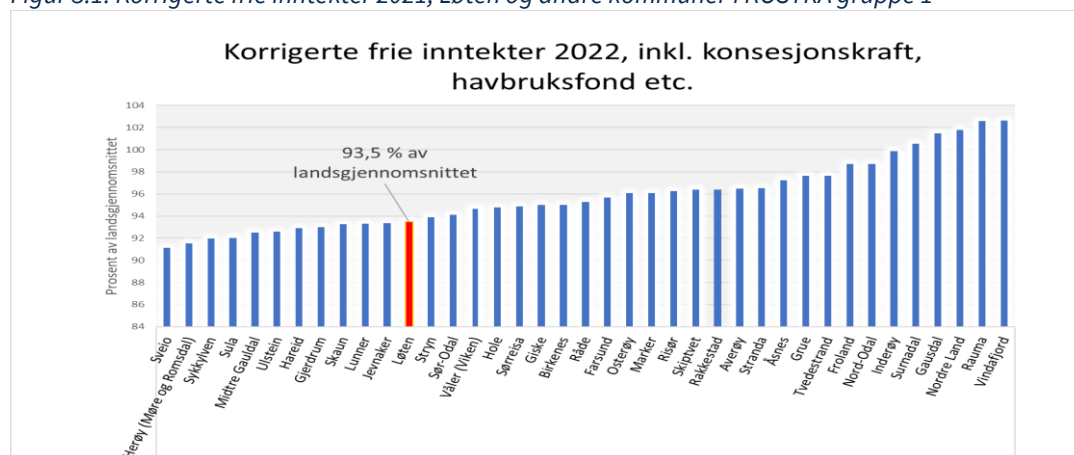
Kommunens økonomiske bærekraft og det økonomiske handlingsrommet vurderes for å tydeliggjøre handlingsrommet kommunen har til å gjøre nye investeringer.

Løten kommune er plassert i KOSTRA gruppe 1 av SSB. Dette er kommuner med mellom 3-10 tusen innbyggere med et lavt inntektsnivå og lave bundne kostnader (lavt utgiftsbehov). I analysen sammenlignes Løten med KOSTRA gruppe 1 og gjennomsnittet i Landet uten Oslo.

3.1 Korrigerte frie inntekter

Figuren under viser inntektsnivået til Løten kommune sammenlignet med alle kommuner i KOSTRA gruppe 1 når vi korrigerer inntektsnivået for utgiftsbehovet. Løten kommune har et inntektsnivå korrigeret for utgiftsbehovet som er 93,5 prosent av landsgjennomsnittet.⁶

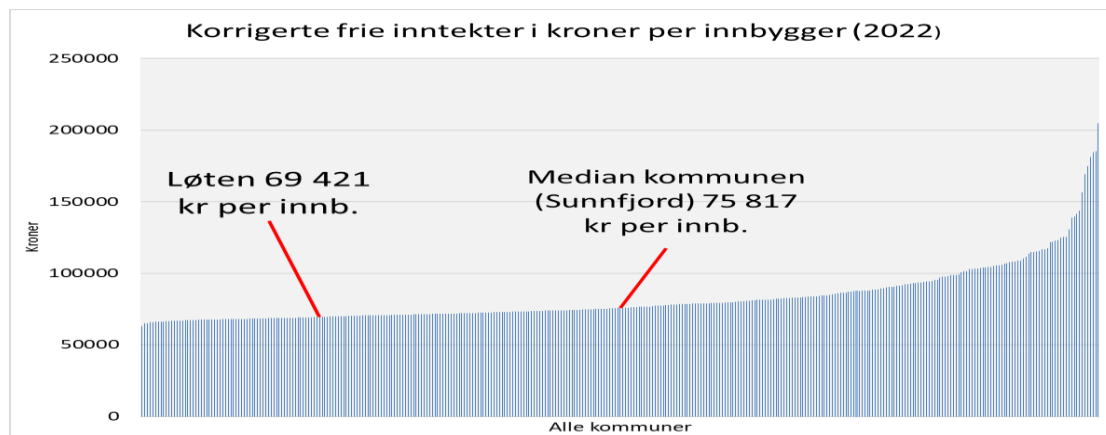
Figur 3.1: Korrigerte frie inntekter 2021, Løten og andre kommuner i KOSTRA gruppe 1

Figuren under viser korrigerte inntekter i kroner per innbygger. I 2022 hadde Løten kommune et gjennomsnittlig inntektsnivå på 69 421 kroner når vi korrigerer for utgiftsbehovet. Dette er et betydelig lavere inntektsnivå enn de fleste kommuner i Norge. Gjennomsnittskommunen hadde et inntektsnivå på 75 817 kroner per innbygger. Når vi legger til grunn at Løten ved utgangen av 2022 hadde 7 836 innbyggere så utgjør differansen mellom Løten kommune og en gjennomsnittskommune 50,1 millioner kroner.

Figur 3.2: Korrigerte frie inntekter, Løten kommune og alle landets kommuner

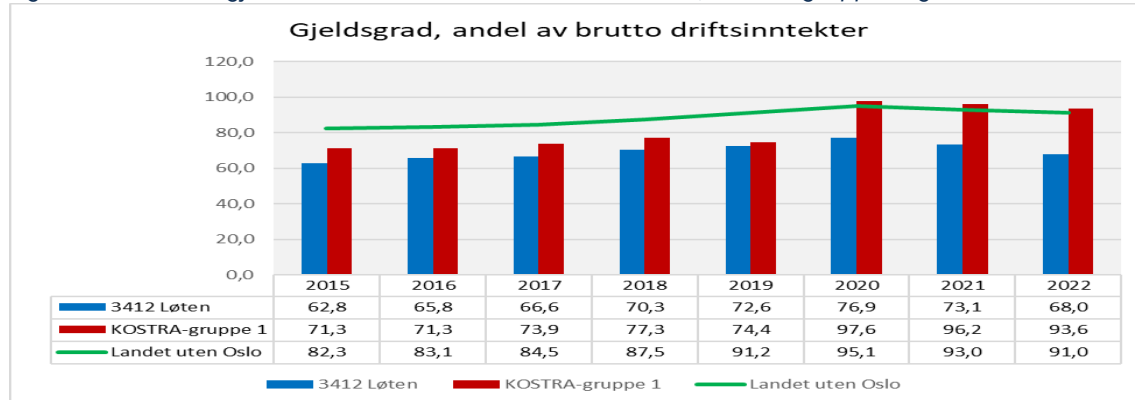
⁶ At vi har korrigeret for utgiftsbehovet betyr at inntektsnivået justeres opp eller ned ut fra hvor mye det objektivt sett koster å produsere velferdstjenester.

3.2 Gjeldsgrad

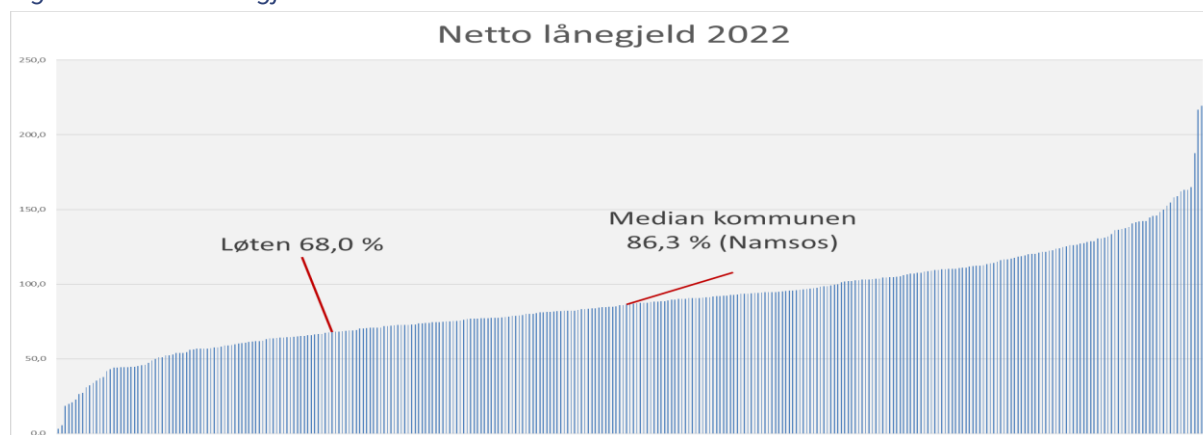
Gjeldsgraden til Løten var i 2022 på 68 prosent av brutto driftsinntekter. Til sammenligning er gjennomsnittlig gjeldsgrad i KOSTRA gruppe 94 prosent og gjennomsnitte i Landet uten Oslo er 91 prosent av brutto driftsinntekter. Figur 3.3 viser Løten kommunens gjeldsgrad sammenlignet med KOSTRA gruppe 1 og Landet uten Oslo.

Figur 3.3: Netto lånegjeld i andel av brutto driftsinntekter. Løten, KOSTRA gruppe 1 og Landet uten Oslo.

Figuren under viser gjeldsgraden til Løten når vi sammenligner med alle kommuner i landet. Median kommunen (kommunen som har den midterste verdien) har en gjeldsgrad på 86 prosent.

Figur 3.4: Netto Lånegjeld i andel av brutto driftsinntekter. Løten i forhold til alle landets kommuner.

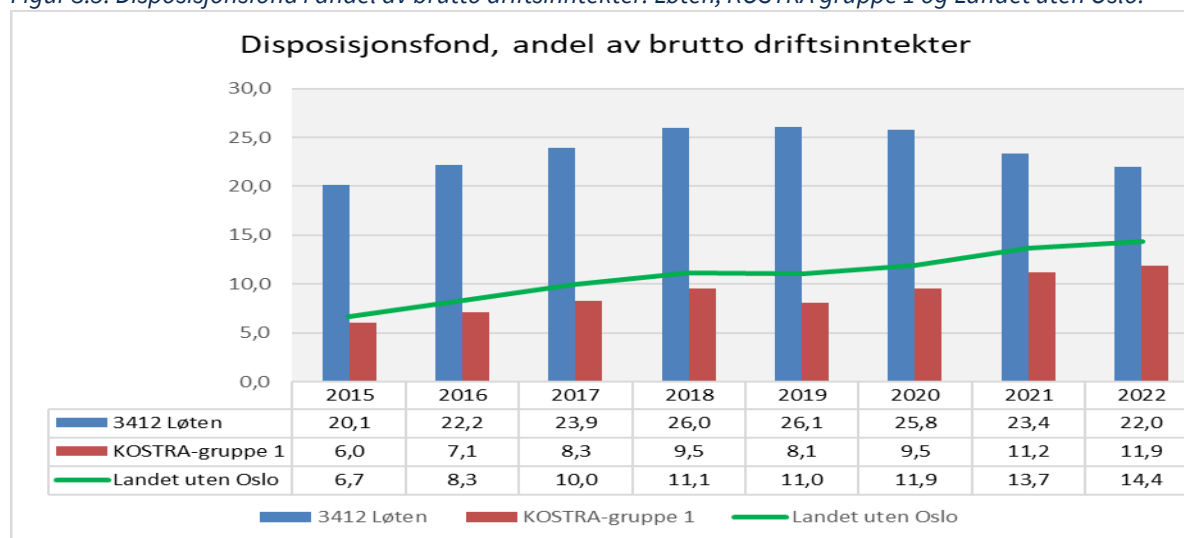

For at en kommune skal være i stand til å håndtere uforutsette hendelser på utgifts- eller inntektssiden, er det nødvendig med en god balanse mellom gjeldsgrad og fondsreserver. Fondsreserver er en økonomisk buffer som har betydning for hvordan kommunen kan håndtere vesentlige endringer i økonomiske rammebetingelser, og bør være slik at den kan dekke opp for kortsiktige svingninger og uforutsette hendelser.

3.3 Disposisjonsfond

Løten har et høyt nivå på disposisjonsfondet på 22 prosent av brutto driftsinntekter. Selv om det har blitt redusert fra 26 prosent i 2019 er det fremdeles 8 prosentpoeng høyere enn landet uten Oslo og 10 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA gruppen. Ett prosentpoeng økning eller reduksjon i disposisjonsfondet utgjør om lag 7,3 millioner kroner.

Figur 3.5: Disposisjonsfond i andel av brutto driftsinntekter. Løten, KOSTRA gruppe 1 og Landet uten Oslo.

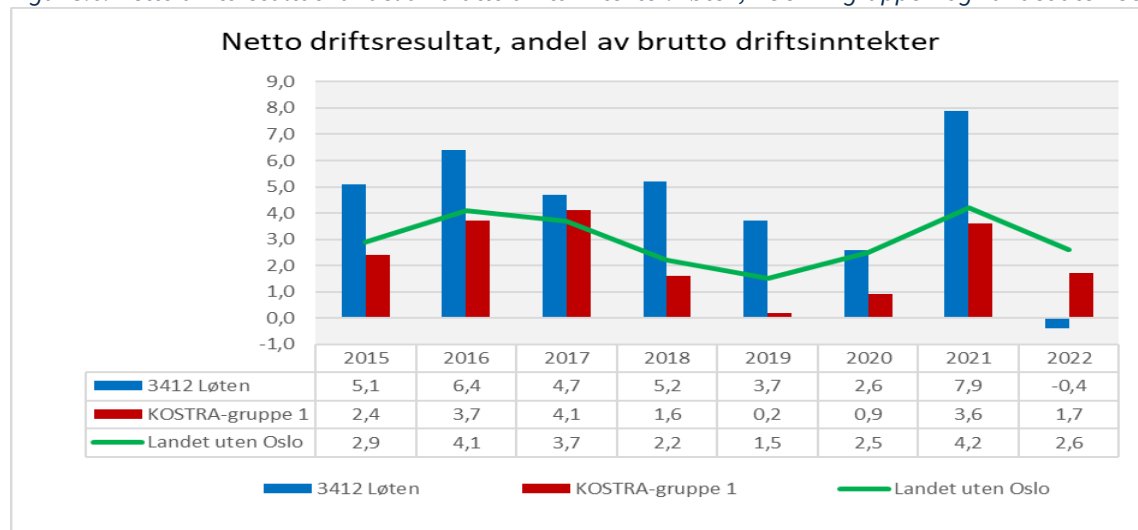

3.4 Netto driftsresultat

Figuren under viser netto driftsresultat i andel av brutto driftsinntekter. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter viser hva kommunene sitter igjen med til avsetninger og investeringer. Figuren viser at Løten kommune hadde en betydelig svekkelse i resultatet fra 2021 til 2022, fra 7,9 prosent av ⁷driftsinntektene til -0,4 prosent i 2022. Dette er vesentlig svakere enn det som generelt er et anbefalt nivå på 2-3 prosent og det er svakere enn både gjennomsnittet i kommunegruppen som var på 1,7 prosent og gjennomsnittet i landet uten Oslo som var på 2,6 prosent.

Et negativt resultat innebærer at det økonomiske handlingsrommet svekkes fordi kommune må bruke fondsmidler til å dekke underskuddet. Hva som er et bærekraftig nivå, avhenger imidlertid også av resultatet på de andre finansielle indikatorene, og hvordan resultat har vært over tid. Sammenlignet med både KOSTRA gruppen og Landet uten Oslo har Løten hatt gode resultater alle år i perioden 2015 – 2021 og avsetninger på fond har økt betydelig.

Figur 3.6: Netto driftsresultat i andel av brutto driftsinntekter. Løten, KOSTRA gruppe 1 og Landet uten Oslo.

⁷ Resultatene i både 2020 og 2021 må også tolkes i lys av høy merskattevekst mot slutten av året som påvirker nivået på netto driftsresultat både i Løten og i de fleste andre kommuner.

3.5 Samlet vurdering av økonomisk bærekraft og handlingsrom for investeringer i ny skolestruktur

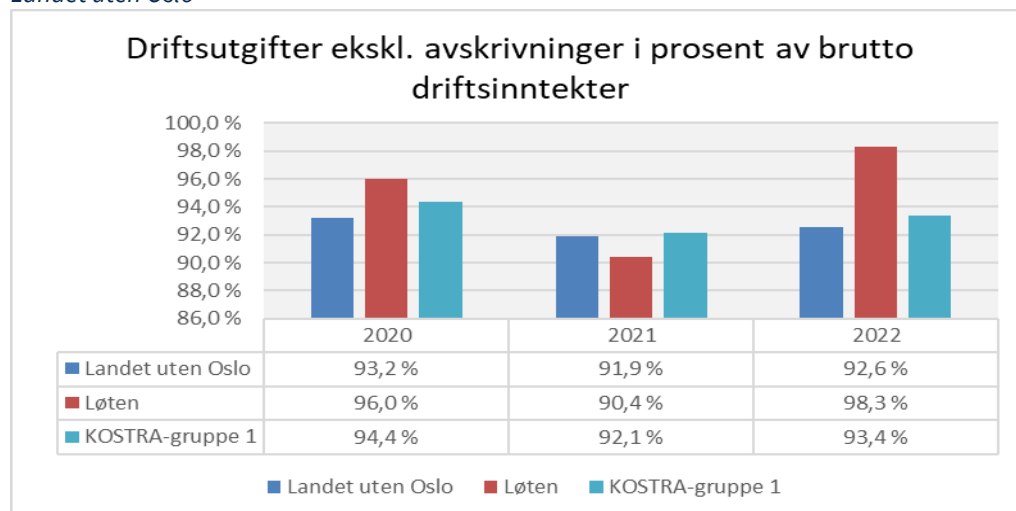
En samlet vurdering av utvikling i de finansielle indikatorene viser at Løten kommune over tid har hatt gode finanser. Selv om inntektsnivået er lavt, har Løten kommune holdt gjeldsgraden forholdsvis lav, netto driftsresultat har vært positivt i flere år og kommunen har hatt tilstrekkelig driftsoverskudd over tid til at disposisjonsfondet er tilstrekkelig høyt til å dekke uforutsette endringer i utgifts- eller inntektsnivået.

I 2022 var imidlertid driftsnivået høyere enn inntektsnivået. Med andre ord ble netto driftsresultat betydelig svekket fra 2021 til 2022 samtidig som disposisjonsfondet ble noe redusert. Hvis denne situasjonen med høyt driftsnivå vedvarer betyr dette at økonomiske bærekraften over tid vil bli betydelig svekket. Det er derfor behov for å redusere utgiftsnivået for å sikre en positiv balanse i 2023 slik at kommunen har et handlingsrom for nye investeringer i økonomiplanperioden.

Det er en sentral forutsetning for bærekraftige investeringer at forholdet mellom inntekter og utgifter er slik at driftsinntektene er tilstrekkelig store til å dekke renter og avdrag. Når nye investeringer skal gjøres vil det være hensiktsmessig for Løten kommune å vurdere hvordan investeringene vil påvirke driftsnivået. Driftsutgifter i andel av inntekter gir en indikasjon på hvor mye driftsnivået må justeres ved nye investeringer dersom den økonomiske bærekraften skal ivaretas.

Figuren under viser driftsnivået i andel av driftsinntekter for Løten, kommunegruppe 1 og landet uten Oslo de tre siste årene. Driftsnivået til Løten var i 2022 betydelig høyere enn både kommunegruppen og landet uten Oslo. Fra 2021 til 2022 økte Løten driftsnivået med hele 6,4 prosentpoeng, fra 91,9 prosent av inntektene i 2021 til 98,3 prosent i 2022. Den store økningen i driftsnivået betyr at handlingsrommet for at nye investeringer ble betydelig redusert.

Figur 3.7: Driftsutgifter ekskl. avskrivninger i prosent av brutto driftsinntekter. Løten, KOSTRA gruppe 1 og Landet uten Oslo

Det høye driftsnivået i 2022 tydeliggjør at driftsnivået må betydelig ned før nye investeringer i skolestruktur gjøres. Tabell 3.1 viser at Løten kommune i 2022 hadde driftsutgifter eksklusiv avskrivninger på 721 millioner kroner og brutto driftsinntekter på 733 millioner kroner. Det er med dette driftsnivået ikke handlingsrom for nye investeringer med høye kapitalkostnader som vil belaste driftsbudsjettet.

Tabell 3.1: Driftsinntekter og driftsutgifter eksklusiv avskrivning 2020 – 2022. Millioner kroner, nominelle verdier.

	2020	2021	2022
Driftsinntekter	647	690	733
Driftsutgifter ekskl avskrivninger	621	624	721
Differanse	26	66	12

Ved en investeringsbeslutning bør investeringsnivået vurderes opp mot hvordan renter og avdrag vil påvirke driftsnivået til kommunen i årene framover. En endring i driftsnivået på 1 prosent utgjorde for 2022 7,3 millioner kroner. For at Løten kommune skal kunne håndtere økte kapitalkostnader, og sikre en økonomisk bærekraftig utvikling på sikt, bør en realistisk og forsvarlig plan for omstilling og reduksjon i driftsnivået etableres.

4 Anslag på kostnader ved tre ulike alternativer til skolestruktur

I dette kapitlet presenteres anslag på kostnader for de tre alternativene skissert i skoleutredningen. For hvert alternativ skiller det mellom kapitalkostnader og driftskostnader, og det presenteres sum virking i driftsbudsjettet.

4.1 Alternativ 1: Slå sammen to og to barneskoler og rehabiliter Løten ungdomsskole

Alternativ 1 innebærer å slå sammen to og to barneskoler, og å rehabiliter Løten ungdomsskole. Beregningene under legger til grunn at Lund og Jønsrud skole slås sammen og at Ådalsbruk og Østvang slås sammen. Det forutsettes derfor at Jønsrud skole og Østvang skole rehabiliteres mens Lund og Ådalsbruk legges ned/avhendes gjennom rivning eller salg. Med disse forutsetningene vil kommunen ikke lenger ha driftsutgifter knyttet til Lund og Ådalsbruk skoler.

Forslaget innebærer at Jønsrud og Østvang skoler må utbygges for å ta imot alle elevene fra de nedlagte skolene. Dette økte arealbehovet er estimert til henholdsvis 1 800 kvadratmeter på Jønsrud og 2 300 kvadratmeter på Østvang skole.

Investeringskostnad - alternativ 1

Samlede investeringskostnader ved dette alternativet anslås til om lag 440,5 millioner kroner. Tabellen under viser anslag på investeringskostnader knyttet til rehabilitering av skolene og tilbygg. Kostnaden for rehabilitering av Løten ungdomsskole anslås til om lag 189 millioner kroner, rehabilitering av eksisterende skolebygg på Jønsrud skole til om lag 17 millioner kroner og Østvang skole til om lag 39 millioner kroner. Tilbygg er estimert til en kostnad på 85,8 millioner kroner på Jønsrud og 109,6 millioner kroner på Østvang skole.

Tabell 4.1: Anslag netto investeringskostnader alternativ 1. 2023 kroner.

Skole	Anslag rehabilitering / tilbygg
Løten ungdomsskole - rehabilitering	188 842 500
Jønsrud skole - rehabilitering	17 325 000
Jønsrud skole - tilbygg	85 758 750
Østvang skole - rehabilitering	38 981 250
Østvang skole - tilbygg	109 580 625
Sum	440 488 125

Kapitalkostnader - alternativ 1

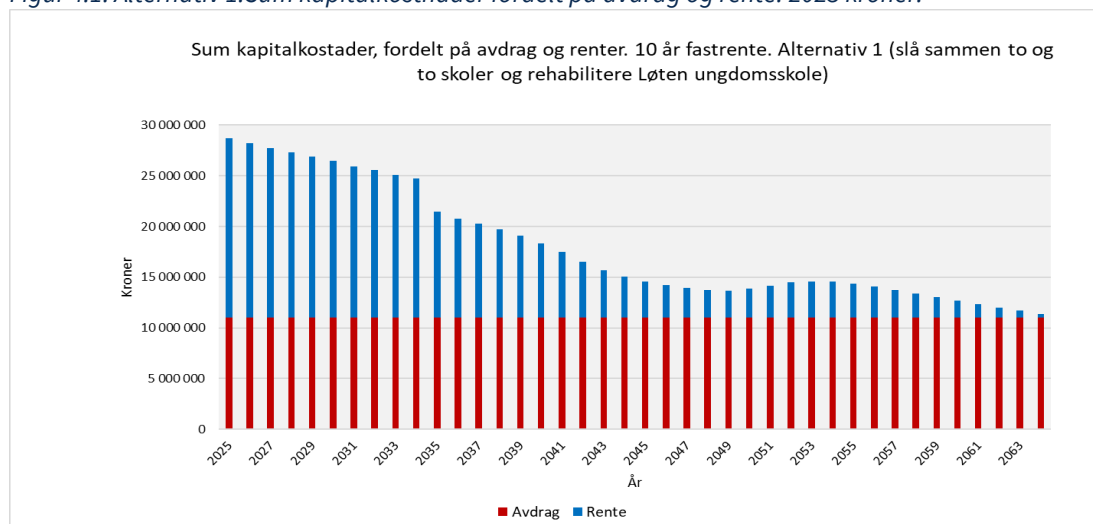
Ved et låneopptak på 440,5 millioner kroner anslås kapitalkostnader første året til om lag 28,7 millioner kroner. Herav utgjør kostnader til avdrag 17,6 millioner kroner og rentekostnader 11 millioner kroner. Anslag på kapitalkostnader fordelt på avdrag og renter er vist i tabellen under.

Tabell 4.2: Alternativ 1, anslag kapitalkostnader år 1.

Anslag kapitalkostnader med grønt serielån fastrente 10 år, p.t. 4.0 % rente	Alternativ 1: Slå sammen to og to skoler + rehabilitering ungdomsskole
Investering	440 488 175
Avdrag	11 012 204
Renter	17 716 072
Sum avdrag og renter - år 1	28 728 277

Figuren under viser kapitalkostnader gjennom låneperioden på 40 år. Ved serielån er avdraget konstant mens rentebelastningen og sum kapitalkostnader reduseres gjennom låneperioden. Det siste året med 10 års fastrente er 2034, sum lånekostnader dette året vil være 28,7 millioner kroner. Anslagene fra 2035 er basert på kommunalbankens nåværende prognose på flytende renter for perioden 2035 - 2064.

Figur 4.1: Alternativ 1. Sum kapitalkostnader fordelt på avdrag og rente. 2023 kroner.

Driftskostnader - alternativ 1

Skoleskyss

Dette alternativet innebærer at om lag 120 elever flere enn i dag vil ha behov for skoleskyss. Årlig kostnad anslås til 1,2 millioner kroner.

Tabell 4.3: Alternativ 1. Anslag økte kostnader til skoleskyss. 2023 kroner.

Kostnader til skyss	Kroner
Sum økte kostnader til skoleskyss, 120 elever	1 194 240

Personalkostnader

Alternativ 1 innebærer at det blir to skoler færre å drive undervisning. Det blir flere elever på hver skole og derfor muligheter for å øke gruppestørrelser og redusere lederressurser. I skoleutredningen ble det anslått at antall grupper kan reduseres fra 39 til 35 grupper. Et revidert anslag

basert på dialog med IMTEC legger til grunn en reduksjon til 36 grupper. I tillegg vil forslaget innebære reduksjon med en lederstilling. Dette innebærer reduserte personalkostander på om lag 4,5 millioner kroner, herav 3,4 millioner i reduksjon knyttet til økning i gruppestørrelser og 1,1 million redusert kostnad til lederstilling.

Tabell 4.4: Alternativ 1. Anslag reduserte bemanningskostnader. 2023 kroner.

Bemanningskostnader	Kroner
Ledere	1 068 800
Ansatte	3 418 343
Sum	4 487 143

FDV kostnader

De to skolene som legges ned forutsettes at avhendes eller legges ned. Ådalsbruk og Lund skoler har til sammen et areal på om lag 4 100 kvadratmeter. Når det samlede arealet reduseres vil det medføre en reduksjon i FDV kostnader knyttet til driftsaktiviteter, renhold og energikostnader.

Basert på KOSTRA rapporteringen for 2022 er kostnaden til driftsaktiviteter og renhold til sammen 915 kroner per kvadratmeter skolebygg i Løten kommune. Basert på disse gjennomsnittskostnadene er årlig innsparing i driftsaktiviteter og renhold ved avhending av Lund og Ådalsbruk skoler 3,8 millioner kroner.

Med en reduksjon i areal skolelokaler vil også energikostnader reduseres. Dette forventes å gi en årlig reduksjon i energikostnad på om lag 1,4 millioner kroner. I tillegg forventes rehabiliteringen på Jønsrud og Østvang skole å medføre en energieffektivisering på 25 prosent. Dette tilsvarer en årlig reduksjon i energikostnader på om lag 0,9 millioner kroner. Samlet årlig innsparing i energikostnader er anslått til om lag 2,3 millioner kroner. Tilbyggene anslås å ha drifts- og renholds kostnader på om lag 2,8 millioner kroner og energikostnader på om lag 600 tusen kroner.

Tabellen under viser anslag på reduksjon i FDV kostnader ved alternativ 1. Samlet reduksjon anslås til vel 2,6 millioner kroner. Dette inkluderer økning i FDV- og energikostnader på nye tilbygg.

Tabell 4.5: Alternativ 1. Reduksjon FDV kostnader. 2023 kroner.

Reduksjon FDV kostnader	Kroner
Reduksjon i drifts- og renholdskostnader (Ådalsbruk og Lund)	3 750 270
Drift og renhold tilbygg	-2 813 830
Reduksjon i energikostnader - reduksjon antall kvm	1 371 739
Reduksjon i energikostnader - energieffektivisering rehabiliterte bygg	921 138
Energikostnad tilbygg	-618 089
Sum reduksjon FDV kostander	2 611 228

Sum virkning i driftsbudsjettet ved alternativ 1

Tabell 4.6 viser anslag på årlig virkning i driftsbudsjettet. Sum årlig virkning anslås å være om lag 22,8 millioner kroner. Herav er 28 millioner kroner knyttet til økning i kapitalkostnadene (år 1).

Driftskostnadene til skoleskyss forventes økt med om lag 1,2 millioner kroner, bemanningskostnadene anslås å kunne reduseres med 4,5 millioner kroner og for FDV kostnadene anslås en reduksjon på om lag 2,6 millioner kroner.

Tabell 4.6: Alternativ 1, anslag virking i driftsbudsjettet, år 1. 2023 kroner.

Type kostnader	kroner
Kapitalkostnader	28 728 277
Kostnader til skoleskyss	1 194 240
Reduserte bemanningskostnader	-4 487 143
FDV kostnader (drift, renhold og energi)	-2 611 228
Sum årlig virking i driftsbudsjettet	22 824 146

4.2 Alternativ 2: Bygge en ny felles barneskole

Alternativ 2 er å bygge en ny felles barneskole for hele kommunen, i sentrum og i tilknytning til eksisterende idrettsanlegg. Alternativ 2 legger til grunn at det bygges en ny felles 1-7 skole, og at Løten ungdomsskole rehabiliteres.

I beregningene under forutsettes at Østvang, Jønsrud, Lund og Ådalsbruk skoler avhendes gjennom salg eller rivning. Samtidig legger det til grunn et estimat på 9 100 kvadratmeter nytt skolebygg (1-7 barneskole). Til sammenligning er dagens areal for de fire barneskolene om lag 12 300 kvadratmeter. Totalt sett vil areal skolebygg reduseres med 3 200 kvadratmeter.

Investeringskostnad – alternativ 2

Samlede investeringskostnader ved dette alternativet anslås til 622,4 millioner kroner. Herav er anslått investeringskostnaden til ny 1-7 skole 433,6 millioner kroner og anslått rehabiliteringskostnad for Løten ungdomsskole er 188,8 millioner kroner.

Tabell 4.7: Alternativ 2. Anslag netto investeringskostnader. 2023 kroner.

Investering	Kroner
Anslag investeringskostnader ny 1-7 skole	433 558 125
Anslag rehabiliteringskostnad Løten Ungdomsskole	188 842 500
Netto investeringskostnad	622 400 625

Kapitalkostnader – alternativ 2

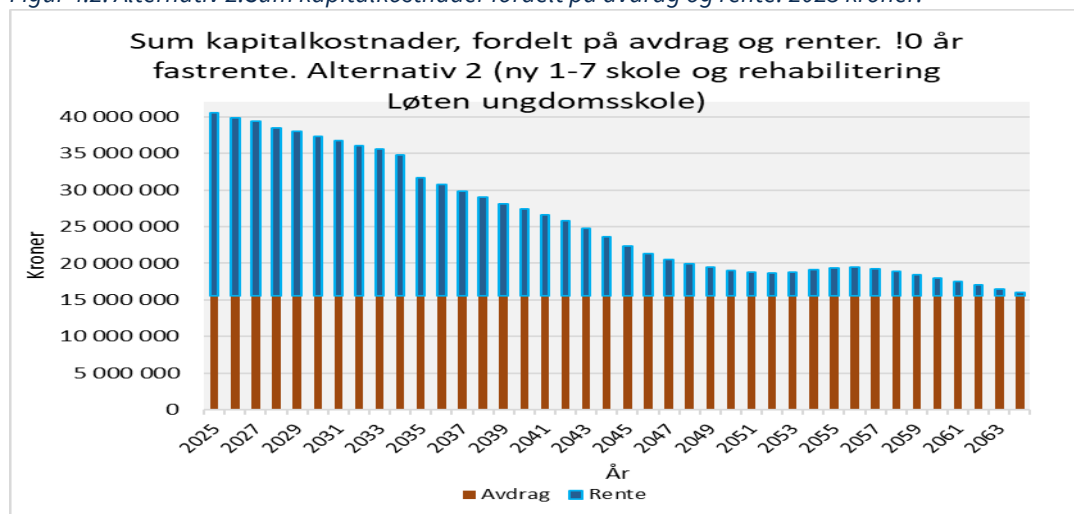
Kapitalkostnadene anslås til 40,6 millioner kroner for år 1 i låneperioden. Herav er avdrag 15,6 millioner kroner og renter 25 millioner kroner.

Tabell 4.8: Anslag kapitalkostnader ved 4 prosent fastrente, år 1. 2023 kroner.

Anslag kapitalkostnader med grønt serielån fastrente 10 år, p.t. 4.0 % rente	Ny 1-7 skole + rehabilitering ungdomsskole
Avdrag	15 560 000
Renter	25 032 416
Sum avdrag og renter - år 1	40 592 416

Figuren under viser kapitalkostnader for alternativ 2 gjennom låneperioden på 40 år. Det årlige avdraget gjennom hele perioden vil være 15,6 millioner kroner mens rentebelastningen synker. I 2034 anslås kapitalkostnadene til 34,8 millioner kroner. Anslagene fra 2035 er basert på kommunalbankens nåværende prognose på flytende renter for perioden 2035 - 2064.

Figur 4.2: Alternativ 2. Sum kapitalkostnader fordelt på avdrag og rente. 2023 kroner.

Driftskostnader – alternativ 2

Alternativ 2 innebærer at det blir 1 barneskole å drifte i stedet for 4 som i dag. Dette gir økte kostnader til skoleskyss med reduserte kostnader drift og renhold av bygninger og reduserte bemanningskostnader.

Skoleskyss

Alternativ 2 innebærer at om lag 180 flere elever enn i dag må ha tilbud om skoleskyss. Dette gir en økt driftskostnad anslått til 1,8 millioner kroner.

Tabell 4.9: Anslag på økte kostnader til skoleskyss. 2023 kroner.

Kostnader til skyss	Kroner
Skoleskyss, 180 elever	1 791 360

Bemanningskostnader

Alternativ 2 innebærer at det blir tre færre skoler færre å drive undervisning. Elever i alderen 6-12 år samlet på en skole og dette gir muligheter til å øke gruppestørrelser og redusere lederressurser.. Anslaget som ligger til grunn i beregningene her er en reduksjon fra 39 til 36 grupper. I tillegg legges det til grunn at en reduksjon med to lederstillinger. Dette innebærer reduserte personalkostnader på om lag 5,6 millioner kroner, herav 3,4 millioner i reduksjon knyttet til gruppestørrelser og 2,1 million redusert kostnad til lederstillinger.

Tabell 4.10: Alternativ 2: Anslag på reduksjon i bemanningskostnader. 2023 kroner.

Reduksjon i bemanningskostnader	kroner
Ledere	2 137 600
Ansatte / grupper	3 418 343
Sum	5 555 943

FDV kostnader

Alternativ 2 innebærer en reduksjon i samlet areal på 3 200 kvadratmeter som innebærer at det er mindre areal å drifte. Samtidig vil det nye skolebygget og en renoverert ungdomsskole være betydelig mer energieffektive enn dagens skolebygg.

Tabell 4.11 viser den isolerte økonomiske virkningen av å avhende dagens fire barneskoler, samt effekten på energikostnader av å renovere dagens ungdomsskole. Den totale innsparingen i FDV kostnader er anslått til 14,9 millioner kroner. Reduksjonen forklares i hovedsak med lavere antall kvadratmeter eiendomsmasse som reduserer kostnadene til drifts- og renholds kostnadene med 11,3 millioner kroner og energikostnadene med 3,2 millioner kroner. Virkningen av energieffektivisering på Løten ungdomsskole anslås til 445 tusen kroner.

Tabell 4.11: Anslag på reduksjon i FDV kostnader i eksisterende skolebygg. 2023 kroner.

Reduksjon FDV kostnader	Kroner
Reduksjon i kostnader til driftsaktiviteter og vedlikehold - reduksjon antall kvm skolebygg	11 258 128
Reduksjon i energikostnader - reduksjon antall kvm skolebygg	3 213 946
Reduksjon i energikostnader - energieffektivisering i gjenstående skolebygg	445 113
Sum	14 917 187

Forslaget innebærer imidlertid også drift av en ny barneskole på 9 100 kvadratmeter. Denne skolen anslås å koste om lag 8 millioner kroner i årlige FDV kostnader.

Tabell 4.12: Anslag på økte FDV kostnader ved etablering av ny 1-7 skole. 2023 kroner.

Ny 1-7 skole på 9 100 kvm	Kroner
Ny skole drifts aktiviteter	6 245 330
Ny skole energikostnader	1 756 326
Sum	8 001 656

Sum virkning i driftsbudsjettet ved alternativ 2

Tabell 4.13 viser anslag på virkning på driftsbudsjettet av alternativ 2 det første året i låneperioden. Totale virkning på driftsbudsjettet anslås til 29,9 millioner kroner. Herav innebærer årlige kapitalkostnader på 40,6 millioner kroner og kostnader til skoleskyss på 1,8 millioner kroner. Innsparing i bemanningskostnader anslås til 5,6 millioner kroner, og reduksjon i FDV kostnader knyttet til eksisterende bygningsmasse anslås til vel 14,9 millioner kroner. Byggingen av den nye 1-7 skolen medfører imidlertid en anslått økning i FDV kostnadene på 8 millioner kroner.

Tabell 4.13: Alternativ 2, anslag virkning i driftsbudsjettet, år 1. 2023 kroner.

Type kostnader	kroner
Kapitalkostnader	40 592 416
Økte kostnader til skoleskyss	1 791 360
Reduserte bemanningskostnader	-5 555 943
Reduksjon FDV kostnader	-14 917 187
FDV kostnader ny 1 - 7 skole	8 001 656
Sum	29 912 303

4.3 Alternativ 3: Bygge en ny felles 1 – 10 skole for hele kommunen.

Alternativ 3 innebærer å bygge en ny felles 1 – 10 skole for hele kommunen, i sentrum og i tilknytning til eksisterende idrettsanlegg. Forslaget innebærer videre at nåværende skolebygninger avhendes gjennom rivning eller salg. I antall kvadratmeter formålsbygg innebærer dette forslaget en reduksjon fra dagens 19 tusen kvadratmeter til 13 250. Forslaget inkluderer ikke nye lokaler til kulturskole eller bibliotek.

Investeringskostnad - alternativ 3

Samlede investeringskostnader ved bygging av ny 1-10 skole anslås til 631 millioner kroner.

Tabell 4.14: Anslag netto investeringskostnader. Alternativ 4. 2023 kroner.

Investering	Kroner
Ny 1-10 skole	631 279 688
Netto investeringskostnad	631 279 688

Kapitalkostnader – alternativ 3

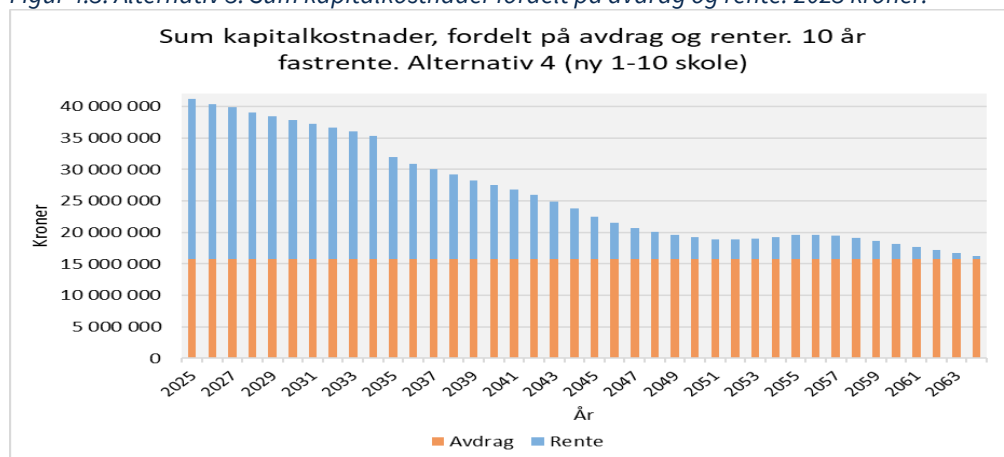
Med investeringer på 631 millioner kroner anslås kapitalkostnadene til om lag 41,2 millioner kroner det første året i låneperioden. Herav er 15,8 millioner kroner avdrag og 25, 4 millioner kroner rentekostnader.

Tabell 4.15: Anslag kapitalkostnader ved 4 prosent rente, år 1. Alternativ 3

Anslag kapitalkostnader med grønt serielån fastrente 10 år, p.t. 4.0 % rente	Ny 1-10 skole
Avdrag	15 781 992
Renter	25 389 550
Sum avdrag og renter - år 1	41 171 542

Figuren under viser kapitalkostnader for alternativ 3 gjennom låneperioden på 40 år. Mens det årlige avdraget er konstant på 15,8 millioner kroner gjennom hele perioden synker rentebelastningen. I 2034 som er det siste året med fastrente er kapitalkostnadene beregnet å koste 35,3 millioner kroner. Anslagene fra 2035 er svært usikre fordi de er basert på nåværende prognose på flytende renter for perioden 2035 - 2064.

Figur 4.3: Alternativ 3. Sum kapitalkostnader fordelt på avdrag og rente. 2023 kroner.

Driftskostnader – alternativ 3

Skoleskyss

I likhet med alternativ 2 innebærer alternativ 3 at flere elever enn i dag må få tilbud om skoleskyss. Årlig kostnad anslås til 1,8 millioner kroner.

Tabell 4.16: Anslag på økte kostnader til skoleskyss. Alternativ 3. 2023 kroner.

Kostnader til skyss	Kroner
Skoleskyss, 180 elever	1 791 360

Bemanningskostnader

Alternativ 3 innebærer at det blir fire skoler færre å drive undervisning enn i dag. Dette gir muligheter for å øke gruppestørrelsene og å redusere lederressursene. Det legges til grunn at potensialet for å øke gruppestørrelser og redusere lederressurser primært er på 1-7 trinn. Selv om ungdomsskolen inngår i nytt 1-10 skolebygg, er det i beregningene her ikke antatt å øke potensialet for å øke gruppestørrelser eller redusere lederressurser på 8-10 trinn. Dette har sammenheng med at det i dag er forholdsvis store gruppestørrelser på ungdomstrinnet.

Dette innebærer reduserte personalkostnader er det samme som i alternativ 2, om lag 5,6 millioner kroner. Herav er 3,4 millioner kroner knyttet til gruppestørrelser og 2,1 million til reduserte kostnader til lederstillinger.

Tabell 4.17: Anslag på reduksjon i bemanningskostnader. Alternativ 3. 2023 kroner.

Reduksjon i bemanningskostnader	Kroner
Ledere	2 137 600
Reduksjon i antall grupper	3 418 343
Sum	5 555 943

FDV kostnader

I anslagene på FDV kostnader til alternativ 3 under vises isolerte effekter av henholdsvis reduksjon i dagens bygningsmasse og utbygging av ny 1-10 skole.

Tabellen under viser effektene knyttet til avhending av de fire barneskolene og Løten Ungdomsskole. Reduksjonen i areal eksisterende skolebygg anslås isolert sett å gi en reduksjon i kostnader til drifts- og renholds aktiviteter på 17,8 millioner kroner og 5 millioner kroner i energikostnader.

Tabell 4.18: Anslag på reduksjon i FDV kostnader i eksisterende skolebygg. Alternativ 3. 2023 kroner.

Reduksjon FDV kostnader	Kroner
Reduksjon i drift og renhold (færre kvm skolebygg)	17 752 498
Reduksjon i energikostnader - reduksjon antall kvm	4 994 400
Sum	22 746 897

Tabell 4.19 viser anslag på FDV kostnader knyttet til ny 1-10 skole på 13 600 kvadratmeter. Drifts- og vedlikeholds aktiviteter anslås å ha årlige kostnader på 9 millioner kroner og de årlige energikostnadene anslås til om lag 2,6 millioner kroner.

Tabell 4.19: Anslag på økte FDV kostnader ved etablering av ny 1-10 skole. Alternativ 3. 2023 kroner.

Ny 1-10 skole på 13 250 kvm	Kroner
Ny skole drifts aktiviteter	9 093 475
Ny skole energikostnader	2 557 288
Sum	11 650 763

Sum årlig virkning i driftsbudsjettet ved alternativ 3

Tabellen 4.20 under viser anslag på virkning på driftsbudsjettet av alternativ 3, det første året etter investering. Totale årlige virkning på driftsbudsjettet anslås til 26,3 millioner kroner. Herav er kapitalkostnader beregnet å koste 41,2 millioner kroner. Årlige driftskostnader til skoleskyss anslås å ha en økt kostnad på 1,8 millioner kroner. Potensialet for innsparing i bemanningskostnader anslås til 5,6 millioner kroner. Reduksjonen i FDV kostnader knyttet til eksisterende bygningsmasse anslås til vel 22,7 millioner kroner mens FDV kostanden på den nye 1-10 skolen medfører FDV kostandene på om lag 11,7 millioner kroner.

Tabell 4.20: Alternativ 3, anslag virking i driftsbudsjettet, år 1. 2023 kroner.

Type kostnader	Kroner
kapitalkostnader	41 171 542
Økte kostnader til skyss	1 791 360
Reduksjon i bemanningskostnader	-5 555 943
Reduksjon i FDV kostnader	-22 746 897
FDV kostnader ny skole	11 650 763
Sum	26 310 825

5. Tilleggsvalg knyttet til andre tjenester

I skolestrukturutredningen ble flere problemstillinger knyttet til andre tjenester som barnehagetjenesten, svømmebasseng og grendehus drøftet. I arbeidet med denne rapporten har også problemstillinger knyttet til bibliotek og kulturskolen blitt vurdert. Av hensyn til å tydeliggjøre kostnadene knyttet til skolestruktur ble det valgt å ikke knytte beregningene opp til de tre alternativene som er utredet over, men i stedet presentere dette som tilleggsvalg som kan vurderes i sammenheng med ny skolestruktur eller på et senere tidspunkt.

5.1 Investeringskostnader

Med hensyn til disse tilleggstjenestene er det gjort anslag på investeringskostnader. Tabellen under viser anslag på netto investeringskostnadene for alle alternativer som er drøftet. Anslagene er basert på samme som for skolestrukturalternativene. Det hefter betydelig usikkerhet til anslagene.

Tabell 5.1: Anslag investeringskostnader på mulige tilleggstjenester

	Nytt frittstående basseng	Rehabilitering basseng Jønsrud skole	Lund skole rehabiliteres til barnehage. (Bruksendring)	Bibliotek	Kulturskole	Ådalsbruk skole rehabiliteres til Grendehus (Bruksendring)
Anslag investeringskostnad	149 000 000	12 994 000	17 325 000	35 732 813	19 057 500	13 860 000

5.2 Kapitalkostnader

I likhet med beregningene av kapitalkostnad knyttet til skolestruktur legges det til grunn at investeringene lånefinansieres med grønt lån med 10 års fastrente til 4,0 prosent og 40 års nedbetalingstid. Tabellen under viser sum kapitalkostnader fordelt på renter og avdrag ved de ulike tilleggsvalgene som er blitt vurdert.

Tabell 5.2: Kapitalkostnader for tilleggstjenester, år 1. 2023 kroner

	Nytt frittstående basseng	Rehabilitering basseng Jønsrud skole	Lund skole rehabiliteres til barnehage. (Bruksendring)	Bibliotek	Kulturskole	Ådalsbruk skole rehabiliteres til Grendehus (Bruksendring)
Avdrag	3 725 000	324 850	346 500	893 320	476 438	346 500
Renter	5 992 658	522 608	653 548	1 437 144	766 477	557 438
Sum kapitalkostnader - år 1	9 717 658	847 458	1 000 048	2 330 465	1 242 914	903 938

5.3 Tilleggsvalg i henhold til skolestrukturutredningen

I skolestrukturutredningen ble noen av tilleggsvalgene knyttet opp til de alternative forslagene til skolestruktur.

Alternativ 1, slå sammen to og to skoler, ble drøftet i sammenheng med at Lund skole rehabiliteres og brukes som barnehage og at Ådalsbruk skole kan benyttes som grendehus. I tillegg kan det vurderes om det er et alternativ å rehabilitere svømmebassenget på Jønsrud i stedet for å bygge et nytt frittstående svømmebasseng. Med disse tilleggstjenestene vil investeringskostnadene for alternativ 1 øke fra 440,5 millioner kroner til om lag 484,7 millioner kroner. Tabellen under viser hvordan disse valgene vil påvirke kapitalkostnadene. Med alle tilleggstjenestene vil kapitalkostnaden for år 1 i lånets løpetid øke fra 28,7 millioner kroner til 31,5 millioner kroner.

Tabell 5.3: Alternativ 1: Kapitalkostnader med eventuelle tilleggstjenester, år 1. 2023 kroner

	Alternativ 1: Rehabilitering / tilbygg Jønsrud og Østvang og rehabilitering Løten UGS	Oppgradering svømmebasseng Jønsrud	Lund barnhage	Grendehus Ådalsbruk	Sum
Avdrag	11 012 204	324 850	346 500	346 500	12 030 054
Renter	17 716 072	522 608	653 548	557 438	19 449 667
Sum avdrag og renter	28 728 277	847 458	1 000 048	903 938	31 479 721

Alternativ 2 fra skolestrukturutredningen er blitt drøftet i sammenheng med at Lund skole rehabiliteres og brukes som barnehage og at det bygges et nytt svømmebasseng. Med disse tilleggstjenestene vil investeringsnivået økes fra 622 millioner kroner til om lag 789 millioner kroner. Tabellen under viser hvordan tilleggstjenestene påvirker kapitalkostnader, år 1 i lånets løpetid.

Tabell 5.4: Alternativ 2: Kapitalkostnader med eventuelle tilleggstjenester, år 1. 2023 kroner.

	Alternativ 2: Ny 1-7 skole	Lund barnehage	Frittstående svømmebasseng	Sum
Avdrag	15 560 000	346 500	3 725 000	19 631 500
Renter	25 032 416	653 548	5 992 658	31 678 622
Sum avdrag og renter	40 592 416	1 000 048	9 717 658	51 310 122

Alternativ 3 fra skolestrukturutredningen innebærer å bygge en ny 1-10 skole. Tilleggstjenester som er drøftet i skolestrukturutredningen og oppfølgingen av denne inkluderer lokaler til nytt bibliotek, kulturskole, bruksendring av Lund skole til barnehage og frittstående svømmebasseng. Tabellen under viser hvordan disse tilleggstjenestene påvirker kapitalkostnadene det første året etter låneopptak.

Tabell 5.5: Alternativ 3: Kapitalkostnader med eventuelle tilleggstjenester, år 1. 2023 kroner

Alternativ 4 - ny 1-10 skole med tilleggstjenester	Ny 1-10 skole	Bibliotek	kulturskole	Lund barnehage	Frittstående svømmebasseng	Sum
Avdrag	15 781 992	893 320	476 438	346 500	3 725 000	21 223 250
Renter	25 389 550	1 437 144	766 477	653 548	5 992 658	34 239 378
Sum avdrag og renter	41 171 542	2 330 465	1 242 914	1 000 048	9 717 658	55 462 628

Driftskostnader tilleggstjenester

Det er ikke gjort fullstendige beregninger på driftsfølgevirkninger for tilleggstjenestene. Driftsfølgevirkningene kommer i tillegg til de økte kapitalkostnadene og bør beregnes før det eventuelt gjøres vedtak knyttet til disse tilleggstjenestene.

Av tilleggstjenestene så er det særlig frittstående svømmebasseng som vil kunne ha høye driftskostnader. Dette er både knyttet til bemanning og FDV kostnader. En eventuell rehabilitering av svømmebassenget på Jønsrud vil isolert sett ikke påvirke driftskostnadene. Dette forutsetter imidlertid valg at Jønsrud driftes videre som skole i henhold til alternativ 1.

Eventuelle bruksendringer av Lund og Ådalsbruk skoler til henholdsvis barnehage og grendehus vil ha driftskostnader knyttet til FDV kostnader. Det samme gjelder eventuelle lokaler i ny 1-10 skole til bibliotek og kulturskole.

6. Alternative lånefinansieringsmodeller

I beregningene over er det lagt til grunn finansieringsmodell med 10 års fastrente på 4,0 prosent og 40 års nedbetalingstid.

I valg av lånefinansiering er det flere forhold som bør vurderes. Blant annet bør det vurderes om finansieringsmodellen tilfredsstillende kommunelovens krav minimumsavdrag, hva som er kommunens økonomiske handlingsrom og bærekraft, behov for andre investeringer, og innbyggernes forventninger til tjenester og potensiale for å redusere driftsnivået hvis rentene øker. I denne rapporten er det særlig forholdet knyttet til kommunelovens krav om minsteavdrag og det økonomiske handlingsrommet som er tillagt vekt.⁸

- Løten kommune betaler per i dag minimumsavdrag på sine lån. Et annuitetslån med løpetid over 40 år vil i praksis innebære at avdragene vil bli lavere enn kommunelovens krav til minsteavdrag. Dette innebære dersom kommunen velger annuitetslån må låneperioden bli kortere enn 40 år. Samlet sett vil kapitalkostnadene da bli høyere enn ved et serielån.
- Gjennomgangen av den økonomiske bærekraften viste at Løten kommunes økonomiske bærekraft er under press som følge av økning i driftsnivået fra 2021 til 2022 og negativt resultat i 2022. Et fastrentelån gir forutsigbarhet i kapitalkostnaden. De siste årene har renten vært volatil, og det vil innebære en høy risiko for uforutsette kostnader med en flytende rente. Samtidig er fastrenten med 10 års binding per i dag lavere enn flytende rente som tilbys av Kommunalbanken. Fastrente 10 år gir forutsigbarhet og trygghet for at Løten kommune ikke får uforutsette utgifter som vil kunne påvirke kommunens tjenester.

Det vil ta tid før en skole bygges og forutsetningene for Løten kommune til å velge en annen lånemodell enn fastrente kan endres dersom driftsnivået reduseres og/eller dersom Løten øker fradragene på eksisterende lån.

Under illustreres kapitalkostnader av serielån med 10 års fastrente til 4,0 % og annuitetslån med anslått gjennomsnittlig flytende rente på 2,81%.⁹

Tabell 6.1 viser hvordan de to alternative lånemodellene ville slått ut i kapitalkostnader år 1 i låneperioden. Tabellen illustrere at serielån gir større kapitalkostnader år 1 i låneperioden enn annuitetslån. Med alternativ 3, å bygge en ny 1-10 skole, reduseres kapitalkostnadene fra 41,2 millioner kroner til 26,5 millioner kroner det første året.

⁸ Serielån gir samlet lavere kostnad enn annuitetslån fordi en høyere andel av lånet betales tilbake tidlig i låneperioden.

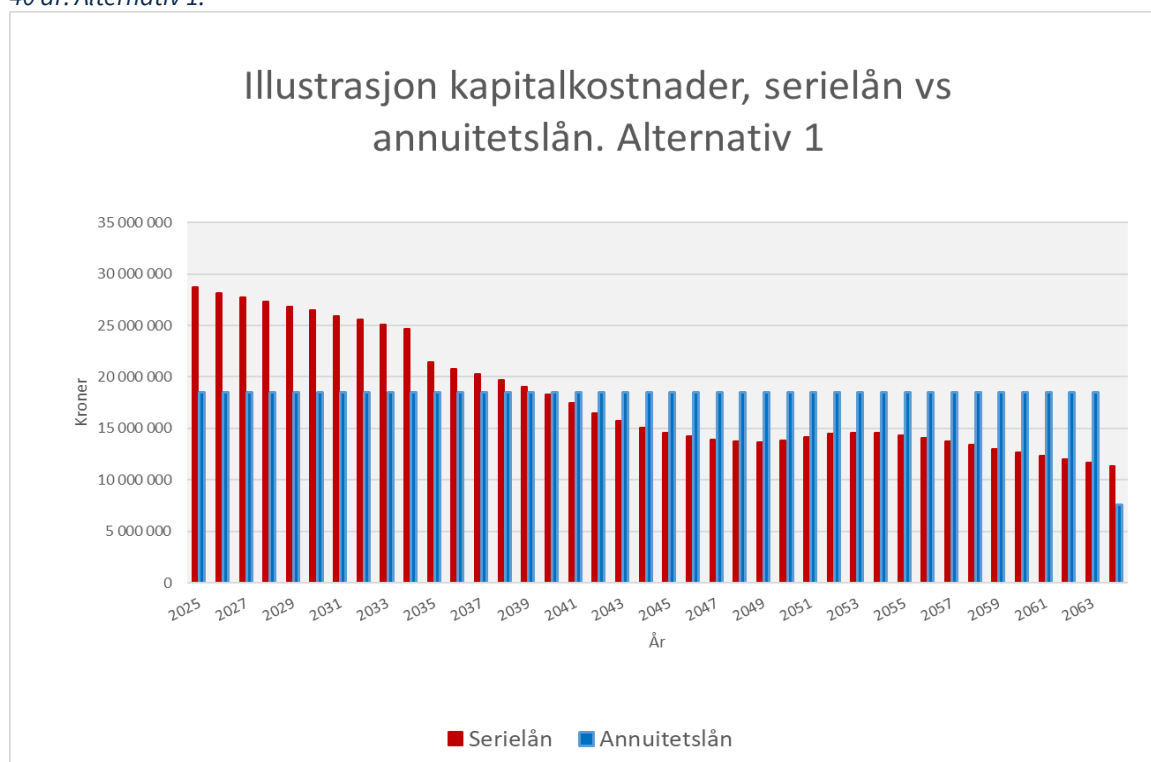
⁹ Gjennomsnitt på forventet flytende rente for perioden 2027 – 2067 er 2,81%, per juni 2023.

Tabell 6.1: Illustrasjon lånekostnader. Serielån med 10 års fastrente 4,0 % og annuitetslån 2,8 % rente.

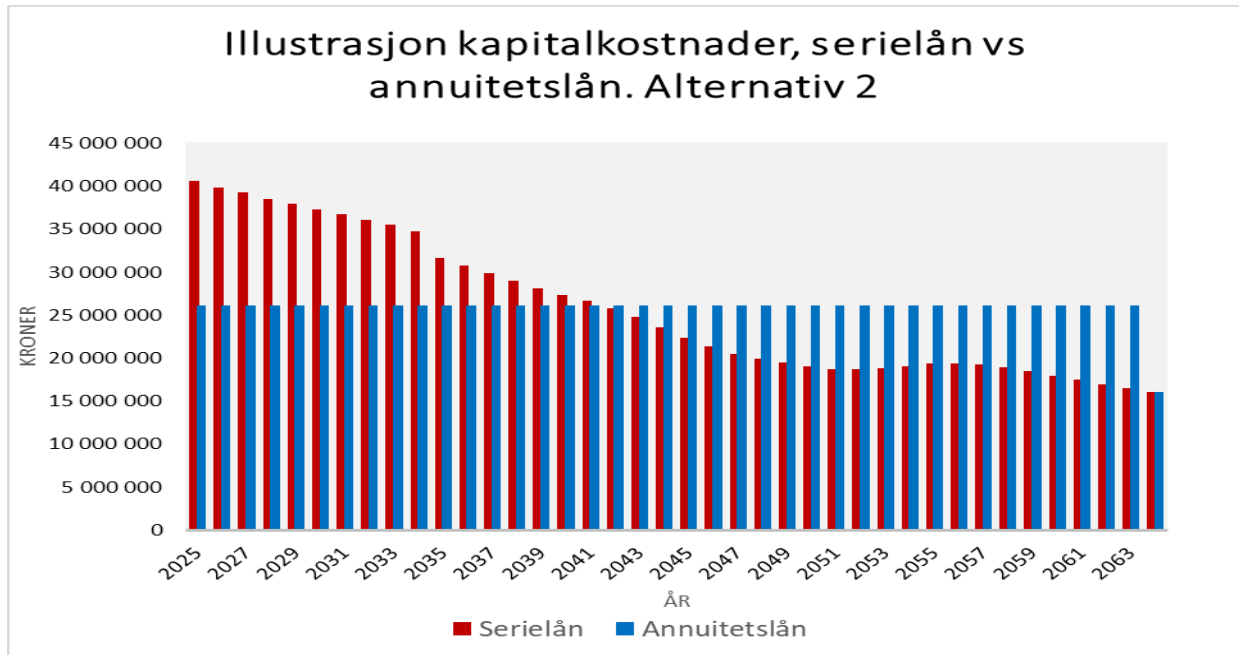
	Alternativ 1	Alternativ 2	Alternativ 3
Annuitetslån, flytende rente, gjennomssnitt 2,8% over 40 år	18 483 603	26 116 920	26 489 526
Serielån, 10 år fast rente, 4,0 %	28 728 277	40 592 416	41 171 542

Figur 6.1 – 6.3 under illustrerer hvordan kapitalkostnadene fordeler seg i låneperioden over 40 år ved henholdsvis serielån og annuitetslån, med forutsetninger beskrevet over.

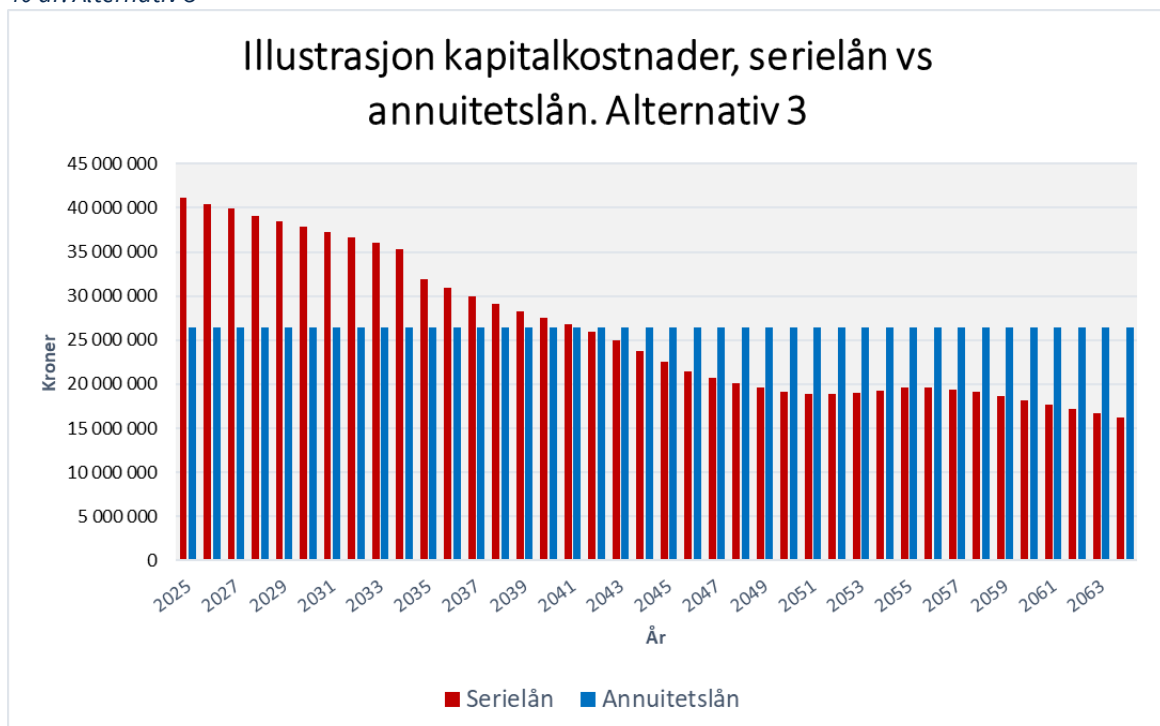
Figur 6.1: Illustrasjon kapitalkostnader ved serielån med 10 års fastrente 4,0 % og annuitetslån 2,8 % rente over 40 år. Alternativ 1.

Figur 6.2: Illustrasjon kapitalkostnader ved serielån med 10 års fastrente 4,0 % og annuitetslån 2,8 % rente over 40 år. Alternativ 2.

Figur 6.3: Illustrasjon kapitalkostnader ved serielån med 10 års fastrente 4,0 % og annuitetslån 2,8 % rente over 40 år. Alternativ 3

7 Oppsummering

I denne rapporten er de økonomiske konsekvenser av de ulike strategiske valg om skolestruktur utredet og kommunens økonomiske bærekraft og handlingsrom er blitt vurdert.

Basert på forutsetningene redegjort i kapittel 2 er det for hvert alternativ beregnet anslag på hvordan alternativene vil påvirke driftsbudsjettet. Det understrekes at det er usikkerhet knyttet til anslagene som er gjort i denne rapporten. Dette har sammenheng med at forutsetninger som ligger til grunn for beregningene kan endre seg betydelig i tiden framover. Dette gjelder blant, usikkerhet i renovasjonsbehovet, usikkerhet i bygningskostnader, energikostnader og potensialet for endringer i bemanning mv.

I kapittel 3 ble det gjort en vurdering av den økonomiske bærekraften og handlingsrommet for nye investeringer. Løten kommune har over flere år hatt god økonomisk bærekraft. Denne er nå under press som følge et høyt driftsnivå og negativ balanse i 2022. For å sikre en bærekraftig økonomi bør de strategiske valgene som gjøres med ny skolestruktur vurderes opp mot om det er en realistisk og forsvarlig plan for reduksjon i driftsnivået til et nivå som gjør investeringene bærekraftig. God bruk av finansielle måltall i budsjettplanleggingen kan være et virkemiddel og et utgangspunkt for å sikre en bærekraftig balanse mellom drift og investeringer.

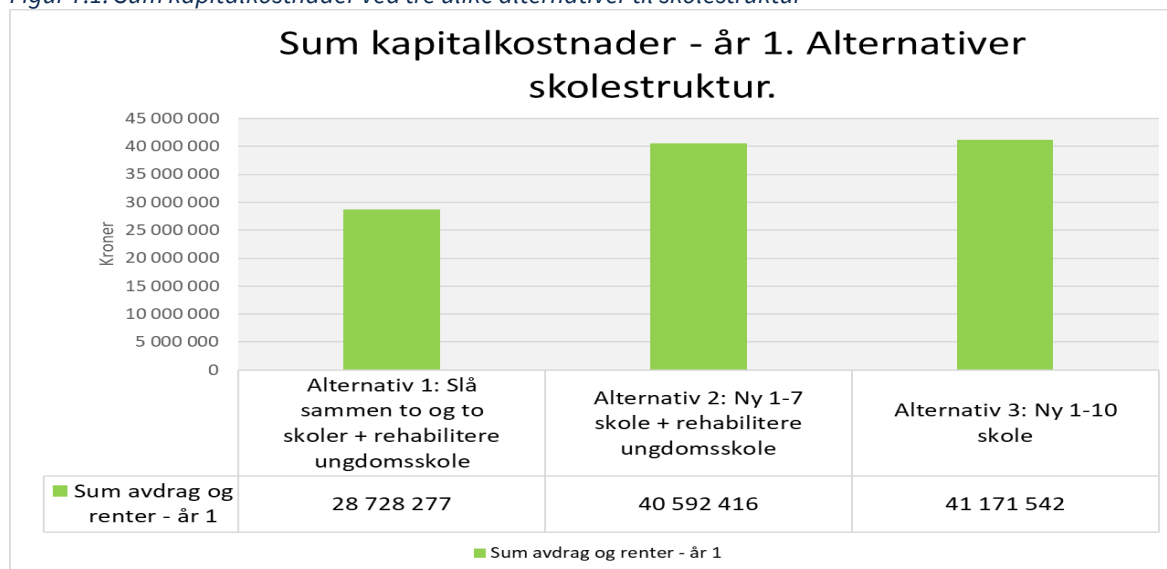
Anslag på kostnader knyttet til de tre skolestrukturalternativene er presentert i kapittel 4. Beregningene viser at det er betydelige forskjeller i investeringsnivå, kapitalkostnader og driftsfølgevirkinger mellom de tre alternativene. Investeringsbeslutninger vil derfor ha store konsekvenser for driftsbudsjettet til Løten kommune i årene framover. Tabellen under viser investeringskostnadene for de tre alternativene.

Tabell 7.1: Anslag på investeringskostnad ved ulike alternativer til skolestruktur

	Alternativ 1: Slå sammen to og to skoler + rehabiliter ungdomsskole	Alternativ 2: Ny 1-7 skole + rehabiliter ungdomsskole	Alternativ 3: Ny 1-10 skole
Anslag investeringskostnad	440 488 175	622 400 000	631 279 688

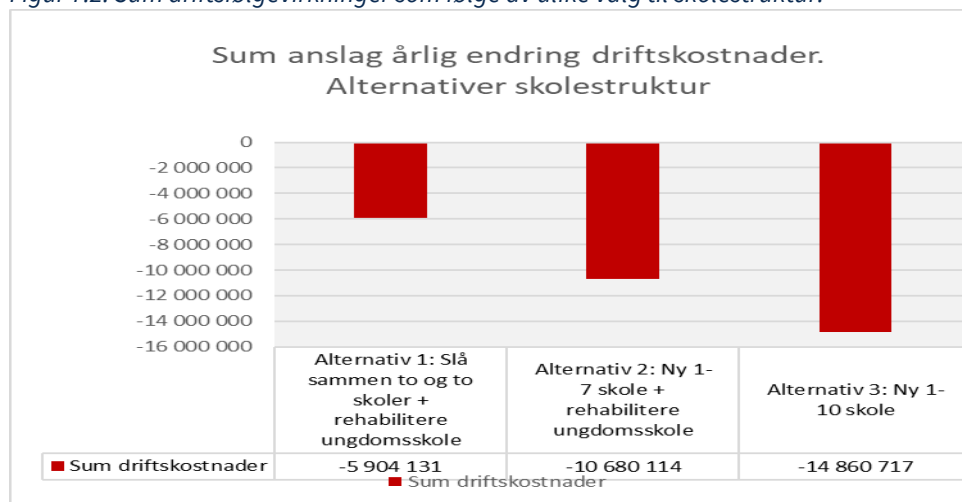
Fordi det er ulikt nivå på investeringskostnadene gir de tre skisserte alternativene ulike kapitalkostnader (avdrag + rentekostnader). Dette er kostnader som årlig belastes kommunens driftsbudsjett. Figuren under viser sum kapitalkostnader første år etter låneopptak for de tre alternativene. Alternativ 1 medfører kapitalkostnader på om lag 28,7 millioner kroner, mens alternativ 2 og 3 innebærer kapitalkostnader på henholdsvis 40,6 og 41, 2 millioner kroner. Lånebetingelsene er tilsvarende for alle tre alternativer, med 40 år nedbetaling og 10 års fastrente til 4,0 prosent.

Figur 7.1: Sum kapitalkostnader ved tre ulike alternativer til skolestruktur

De tre alternativene har også ulike utslag på driftskostnadene. Gitt forutsetningene som er lagt til grunn viser beregningene at økt innsparing i driften jo høyere investeringsnivået er. Dette forklares i hovedsak med at nye skolebygg gir en betydelig reduksjon i FDV kostnader. Med alternativ 1 er den årlige innsparingen i driftskostnadene beregnet til 5,9 millioner kroner, alternativ 2 er beregnet til 10,7 millioner kroner mens alternativ 3 er beregnet til en årlig innsparing på 14,9 millioner kroner.

Figur 7.2: Sum driftsfølgevirkninger som følge av ulike valg til skolestruktur.

Tabellen under viser anslag driftskostnadene etter kostnadsart / type. Tabellen viser at alternativ 3 kan gi et større kostnadsutt i både kostnader til energikostnader, driftsaktiviteter og renhold, enn alternativ 1 og 2.

Tabell 7.2: Driftsfølgvirkning etter type kostnad ved ulike alternativer til skolestruktur. 2023 kroner.

	Alternativ 1: Slå sammen to og to skoler + rehabiliter ungdomsskole	Alternativ 2: Ny 1-7 skole + rehabiliter ungdomsskole	Alternativ 3: Ny 1-10 skole
Skoleskyss	1 194 240	1 791 360	1 791 360
Bemanning	-4 487 143	-5 555 943	-5 555 943
Drift og vedlikehold	-936 440	-5 012 798	-8 659 023
Energi	-1 674 788	-1 902 733	-2 437 112
Sum driftskostnader	-5 904 131	-10 680 114	-14 860 717

Når kommunen skal ta stilling til valg av skolestruktur bør effekten av kapital- og driftskostnader vurderes i sammenheng. Tabellen under viser sum virkning på driftsbudsjettet første år etter låneopptak, i 2023 kroner. Alternativ 1 anslås å ha en kostnad som belastes driftsbudsjettet på om lag 22,8 millioner kroner, alternativ 2 en kostnad på om lag 29,9 millioner kroner, og alternativ 3 en kostnad på om lag 26,3 millioner kroner.

Tabell 7.3: Sum kapitalkostnader og driftsfølgvirkninger som følge av ulike skolestrukturvalg.

	Alternativ 1: Slå sammen to og to skoler + rehabiliter ungdomsskole	Alternativ 2: Ny 1-7 skole + rehabiliter ungdomsskole	Alternativ 3: Ny 1-10 skole
Kapitalkostnader	28 728 277	40 592 416	41 171 542
Driftsfølgvirkning	-5 904 131	-10 680 114	-14 860 717
Sum	22 824 146	29 912 303	26 310 825

I kapittel 5 ble anslag på investeringskostnader og kapitalkostnader knyttet til tilleggstenester presentert. Alle disse tilleggstenestene vil medføre økte kapitalkostnader og de fleste vil ha driftsfølgvirkninger. Av tilleggstenestene vil særlig en investering av et nytt vil frittstående svømmebasseng kunne belaste driftsbudsjettet betydelig i årene framover, både som følge av høye kapitalkostnader og driftsfølgvirkninger.

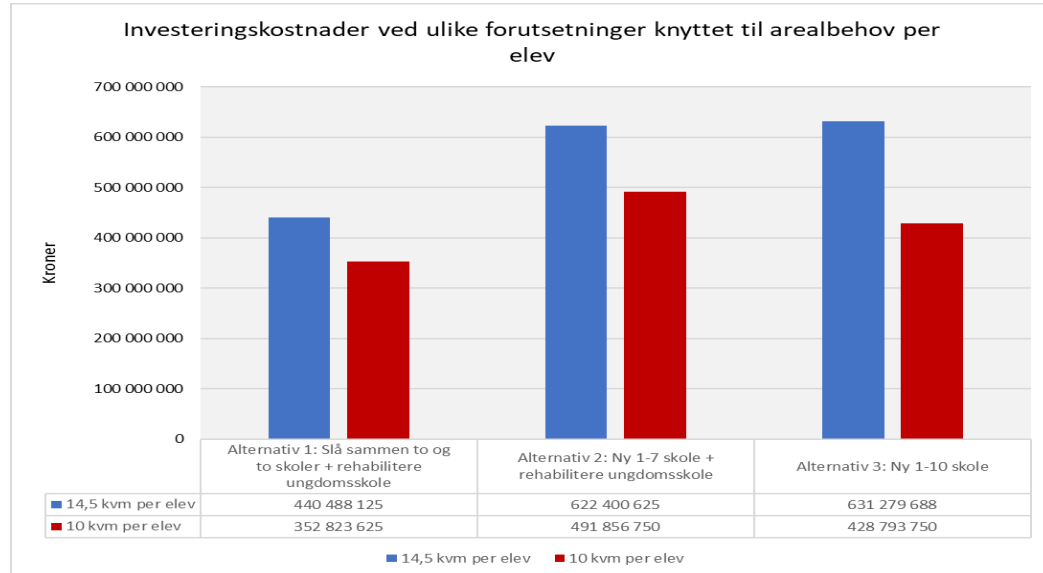
Det er ikke gjort fullstendige beregninger på driftsfølgvirkninger for disse tilleggstenestene. Dersom dette er tilleggstenester kommunestyret ønsker å gå videre med, anbefales det at driftsfølgvirkninger beregnes og at samlede kostnader vurderes i forhold til om det er realistiske planer for å redusere driftsnivået og sikre god økonomisk bærekraft for Løten kommune.

Vedlegg – Anslag på virkninger med endrede forutsetninger til arealbehov.

I dette vedlegget illustreres effekten av å redusere arealbehovet per elev. I beregningene i hoveddelen av rapporten er det lagt til grunn en kvadratmeter per elev på om lag 14,5 kvadratmeter. I dette vedlegget er det lagt til grunn 10 kvadratmeter per elev. Det er da tatt utgangspunkt i en vekst på elevtallet på vel 4 prosent fra forventet elevtall i skoleåret 2023/24.¹⁰ Til sammenligning så har Oslo en «norm» på 8 kvadratmeter per elev, Bergen 10 kvadratmeter per elev, og Lillestrøm 12 kvadratmeter per elev. Dette uten idrettsbygg.

Figuren under viser investeringsbehovet ved de tre ulike alternativene, med henholdsvis 14,5 kvadratmeter og 10 kvadratmeter per elev. Investeringskostnadene reduseres betraktelig ved redusert arealnrm. Særlig er reduksjonen i investeringskostnader stor i alternativ 3 (ny 1-10 skole) hvor kostnaden reduseres over 200 millioner kroner. Reduksjonen er noe mindre i alternativ 1 og 2 fordi det i disse alternativene påløper rehabiliteringskostnader for eksisterende skolebygg i tillegg til nybygg. Reduksjonen i arealbehovet reduserer derfor også forskjellen i samlede investeringskostnader mellom de tre alternativene.

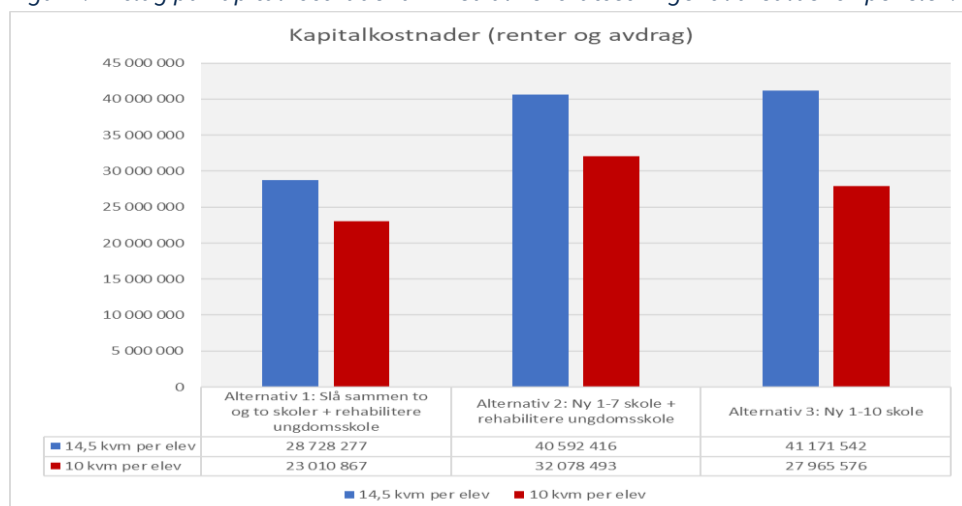
Figur 1: Anslag på investeringskostnader ved ulike forutsetninger knyttet til arealbehov per elev.

¹⁰ Det forventes 864 elever i trinn 1-10 i Løten for skoleåret 2023/24. I beregningene i dette vedlegget er det lagt til grunn 900 elever og 10 kvadratmeter areal per elev.

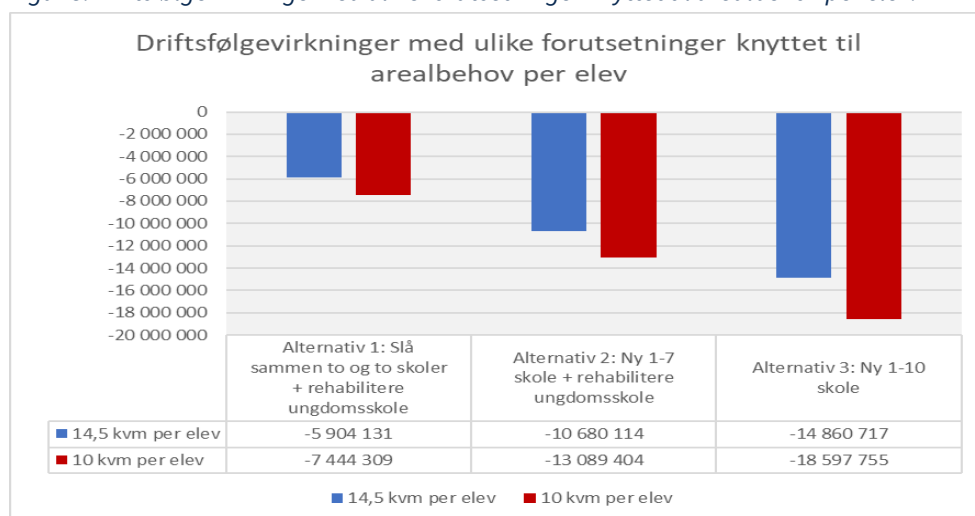
Figur 2 under viser anslag på kapitalkostnader år 1, ved serielån til fastrente 4,0 prosent. Som over er det lagt til grunn ulike forutsetninger om arealbehov per elev. Med reduserte investeringskostnader reduseres også kapitalkostnadene. Reduksjonen er størst for alternativ 3, med en reduksjon fra 41,2 millioner kroner til 28 millioner kroner.

Figur 2: Anslag på kapitalkostnader år 1 ved ulike forutsetninger til arealbehov per elev.

Figuren under presenterer anslag på driftsfølgevirkninger. Dette inkluderer kostnader til skoleskiss, bemanning og FDV kostnader inkludert drift, renhold og energi. Også her er det størst effekt på alternativ 3 av endring i arealbehov per elev. Reduksjonen i driftskostnader økes fra 14,8 millioner kroner til 18,6 millioner kroner, som tilsvarer en ytterligere reduksjon på 2,8 millioner kroner. Også alternativ 1 og 2 vil gi en økt reduksjon i driftskostnadene ved å redusere areal per elev.

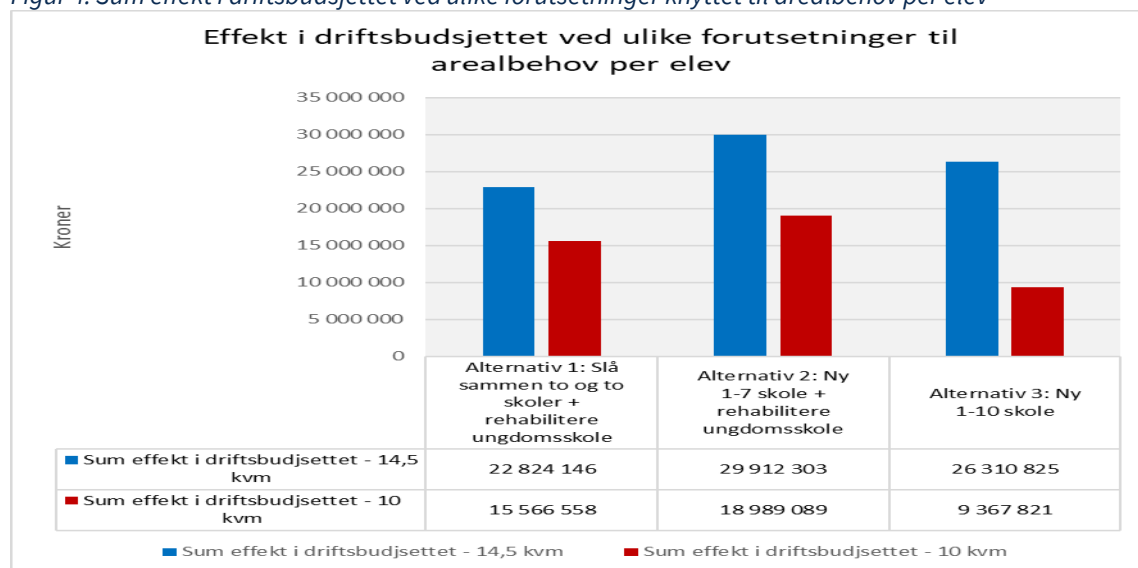
Figur 3: Driftsfølgevirkninger ved ulike forutsetninger knyttet til arealbehov per elev.

Under presenteres samlede effekt på driftsbudsjettet ved de to ulike forutsetningene til arealbehov per elev. Figuren viser at effekten av å redusere arealnrm betydelig. For alternativ 3,

ny 1-10 skole, reduseres belastningen på driftsbudsjettet med 64 prosent, som tilsvarer en reduksjon på nesten 17 millioner kroner. I alternativ 2 reduseres kostanden fra 29.9 millioner kroner til 19 millioner kroner, mens det reduserte arealbehovet for alternativ 1 medfører en reduksjon fra 22,8 til 15,7 millioner kroner.

Figur 4: Sum effekt i driftsbudsjettet ved ulike forutsetninger knyttet til arealbehov per elev

Beregningene i dette vedlegget viser at arealnormen som legges til grunn vil ha stor betydning for effekten av de ulike alternativene på driftsbudsjettet til Løten i mange år framover.

Når arealbehovet reduseres til 10 kvadratmeter viser anslagene at alternativ 3 vil være det alternativet som er «billigst» for Løten kommune, med en effekt på om lag 9,4 millioner kroner i driftsbudsjettet det første året. Alternativ 2 vil belaste driftsbudsjettet dobbelt så mye som alternativ 3, med en effekt på 19 millioner kroner. Alternativ 1 vil også være et betydelig dyrere alternativ enn alternativ 3, og belaste driftsbudsjettet med om lag 15,6 millioner kroner.

På dette grunnlaget er det tydelig at et viktig økonomisk premiss for valg av skolestruktur er arealnorm per elev. Jo lavere arealnormen legges jo mindre vil belastningen på driftsbudsjettet til Løten kommune være.

Ved serielån reduseres kapitalkostnadene årlig. Dersom arealnormen legges til for eksempel 10 kvadratmeter per elev vil innsparingen i driftskostnader være større enn kapitalkostnadene etter om lag 18 år av lånets løpetid, gitt forutsetningene lagt til grunn i denne rapporten.

